

Evidencijski broj / Article ID: 19704482
 Vrsta novine / Frequency: Dnevna
 Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
 Rubrika / Section: Kultura



teatar

TOMISLAV ČADEŽ



NOSOROG Premijera na Malom Brijunu

**RIZIK SE ISPLATIO: ULYSSES
 IMA DOSAD NAJBOLJU
 OVOLJETNU PREDSTAVU**

Teška tema oživljena je u pametnoj predstavi koja će privući i one koji žele jedino zabavu. U predstavi se ne nudi poučna priča, niti je ona polemika sa stvarnošću, negoli je uspjela prije svega zato što pronalazi vrijednosti upravo u samom bivanju, a ne djelovanju



KAZALIŠTE ULYSSES

KAZALIŠTE ULYSSES

ku, tijelo predstave, koja funkcionira sve vrijeme, a predstava nije kratka, dva i po sata plus stanka.

Kostimi Bjanke Adžić Ursulov ponešto su banalni, po karakterima, a bolje rješenje jesu uniforme, koje ne doslovno pobuđuju misao na nacizam.

Nosorog kao metafora za nacista funkcionira i danas, kad se nameću i nova značenja.

Ovdje su nosorozi glupani i glupost je glavna sila koja upravlja ljudima uplašenima. Glupost danas ubija, jednako kako je ubijala i jučer, a i sutra će. Čovjek nije kadar sam sebi priznati koliko je ograničen u svojem postojanju upravo zato što ne razumije svijet, a ne zato što svijet ne razumije njega.

U predstavi se dakle ne nudi poučna priča, niti je ona polemika sa stvarnošću, negoli je uspjela prije svega zato što pronalazi vrijednosti upravo u samom bivanju, a ne djelovanju.

Cijeli je ansambl dao lijepu glumu, čovjek bi rekao da je uz Dimitrijevića prirodno glumiti dobro. Mladen Vasary kao Botard najživlja je osobnost na sceni. Prenapregnut, on je ipak suzdržan te njegova napadna pojava postaje zlokobno uvjerljiva. Jasno je da će se za čas pretvoriti u nosoroga.

Filip Nola kao Gospodin Papillon (alternativno igra Damir Šaban) naoko je samo neurotičan, a dublje gledano ipak i zao te nije lako konstruirati takvoga u konačnici anti-patična lika.

Mlade glumice

Maja Posavec kao Daisy režijski je postavljena isprva kao posve pasivna pojava, no s vremenom i ona postaje akter; ispočetka zagonetan, a na koncu banalan.

Dado Čosić kao Dudard lijepo parira Dimitrijeviću Berengeru te je uz njegovu glumu sigurniji i u svoju. Izvrstan je Deni Sanković kao Jean, nesiguran čovac, no i taj će poviliti, pri čemu je Sankovićevo točka preobrazbe Jeana u nosoroga najbolja minijatura u predstavi.

Mnogo korisne energije dale su četiri mlade glumice, još studentice. Gala Nikolić kao Gazdarica igra smiješnu melodramu koja se, međutim, pretvara u horor. Tonka Mršić igra Konobaricu kao mario-netu s viškom energije, lijepa pojava s dubokim, gotovo muškim glasom. Anja Sabol igra Trgovkinju s uvjerljivim viškom energije, a Vanda Velagić ulaze veliku energiju da bi smiješno odigrala Trgovca, uplašena muškića.

Nadrealno je umišljen, dakle, smiješan, ali i zastrašujuće istodobno Rok Juričić kao Logičar i još Martin Grđan kao grotesknu pojavu uspjelo igra vlasnika kavane.

Svi akteri, osim protagonista, čine i zbor nosoroga, nacista, glupana, svejedno. Ti prizori isto su dinamični i također nisu lišeni humora. Ukratko, jedna teška tema oživljena je u pametnoj predstavi koja će privući i one koji žele jedino zabavu. □

TVRDAVA MINOR

Ionescov "Nosorog" u prijevodu Vjenceslava Kapurala i u režiji Lenke Udovički najbolja je ovoljetna predstava koju sam pogledao dosad.

Kazalište Ulysses poduzelo je dakle rizik da publiku privuče ansambl-predstavom koja i na prvi i na drugi pogled nije nimalo zabavljaka i što se kaže laka, jednom mračnom parabolom tako da u njoj otkriva zrnice humora.

Lišeno toga humora, djelo i ne funkcionira za pozornicu, ali je taj humor teško provući tako da ostane iza riječi.

Dosljedna režija

Osim dosljedne režije, mislim da je za njega presudna igra Bojana Dimitrijevića kao protagonista Berengera. Dimitrijevića krase jedna za opis riječima neuhvatljivo skromna profinjenost, jedna ranjivost

skrivena iza izvanredno bogatog glasa, jedna pomalo usporena sintaksa koja zapravo teče glatko.

Glumca je gotovo nemoguće i zamisliti kako brza, preskače misli ili se trudi odviše. Smirena energija, stanovita ludost, ali posve lišena agresije. Igrati ovakvog jednoga dobroćudna junaka zbilja nije lako, odnosno lako je potonuti u patetiku i biti nitko. Dimitrijević je od onih glumaca u kojih se smjesta vidi u čemu je razlika između htjeti i biti.

Opširan tekst Eugenea Ionesca vješto je formatirala dramaturginja Željka Udovičić Pleština, skrativši ga gotovo dvostruko, no ne izostavivši glavne motive i za Ionesca karakteristična ponavljanja. Cijeli tekst danas se teško može iznijeti na pozornicu, jer bi predstava trajala dulje od četiri sata, a toliko u publici strpljenja nema već desetljećima.

Tvrđava Minor na Malom Brijunu akustična je, no teško podnosi bilo kakvu scenografiju. Ovdje je Zdravka Ivandija Kirigin, u suradnji

s dizajnerom svjetla Andrejem Hajdinjakom, učinkovito otvorila cijeli tlocrt dvorišta za igru te ga uvezala sa zidinama sa samo nekoliko elemenata, pri čemu je svjetlo ključno.

Mizanscena uredna i rekao bih tradicionalna, izvrsno je poduprta scenskim pokretom u kreaciji Staše Zurovca, pri čemu je dakako važna energija aktera.

Glumci su dakle čvrsti i razigrani istodobno, upravo koliko treba da bi svladali kamenu masu oko sebe, među kojom gluma lako izvjetri.

Metafora za nacista

Glazba Nigela Osborna jest više "misaona", a manje ilustrativna, gradi zbivanje po sebi te daje predstavi još jednu razinu igre.

Davor Rocco pridodao je zvučnu kulisu, prije svega za nevidljive nosoroge, funkcionalnu, a i maštovitu, a songovi su, recimo tako, funkcionalni, ali onako, granično. Još se na stražnjem zidu projiciraju apstraktne minijature Ivana Marušića Klifa i svi ti elementi daju zajedničku sli-

Bojan Dimitrijević od onih je glumaca u kojih se smjesta vidi u čemu je razlika između htjeti i biti

Ovdje su nosorozi glupani. Glupost danas ubija, jednako kako je ubijala i jučer, a i sutra će